

Fossilfri Bygglogistik 2.0

Kunskapsspridning inom fossilfri bygglogistik

Anna Fredriksson, Linköpings universitet

Linea Kjellsdotter Ivvert, VTI

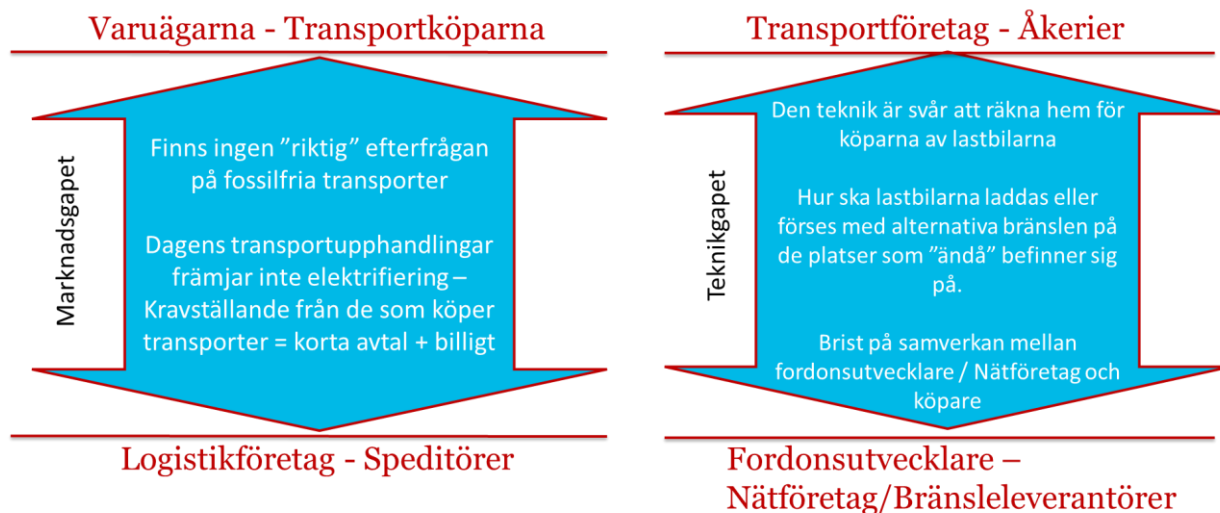
Mats Abrahamsson, Linköpings universitet

Maria Hüge-Brodin, Linköpings universitet

Per Lindahl, Logistikia Cleantech Östergötland

Projektet Fossilfri Bygglogistik 2.0 syftar till att öka efterfrågan på fossilfri bygglogistik. I projektet har identifierats att det finns ett problem med att nå ut med kunskap om effektiv bygglogistik till ansvariga i branschen så att dessa kan efterfråga effektiva lösningar samt kravställa fossilfria transporter på rutter där det genererar störst nytta. Det finns en önskan om att inte behöva ändra sina invanda arbetsätt och slippa ta ansvar.

Genom systemanalyser och piloter har problem som ligger bakom svårigheterna med att implementera en emissionsfri och effektiv bygglogistik identifierats. Figur 1 visar på de två gap som skapar problem att införa fossilfri bygglogistik. Dessa visar på att dom som köper inte efterfrågar det som erbjuds och erbjudanden i sin tur inte matchar de behov och problem som den som ska utföra tjänsten har. För att överbrygga dessa gap behövs ökad kunskap om hur byggtransporter organiseras och hur man kan nå ökad effektivitet i samklang med ett byte till fossilfria bränslen. Att fortsätta arbeta som man gör idag kommer bara att innebära att man ökar kostnaden i ett redan hårt belastat system.

Figur 1: Marknads och teknikgapet som gör det svårt att skapa efterfrågan på fossilfri bygglogistik (Mats Abrahamsson, 2023)

För att öka förståelsen för hur dynamiken ser ut mellan de olika aktörerna mellan vilka gapen finns har vi gjort en studie under hösten 2022 och våren 2023 som presenterades i en artikel på NOFOMA i Helsingfors. Studien bygger på först intervjuer med olika aktörer och sedan fokusgrupper med desamma. I denna studie kan vi se att aktörerna arbetar utifrån olika logiker (value shop och value chain), vilket gör det svårt för dom att förstå och värdera varandras olika lösningar. Ett sätt att komma vidare från detta kan vara att aktörerna börjar jobba mer enligt en value network logik. En förändring som kan

skönjas framförallt bland leverantörer vilka ser en möjlighet att kombinera sina erbjudanden i nätverk och erbjuda dessa till beställarna.

För att fortsätta öka förståelsen för hur bygglogistiksystemet fungerar och hur vi kan påverka detta så att det genererar en efterfrågan på effektiv fossilfri bygglogistik kommer att fortsätta under hösten 2023. Baserat på det arbete som vi gör skapar vi olika systembilder i powerpoint som hjälper till att skapa förståelsen för samband mellan olika aktörer och varför det är svårt att som enskild aktör göra något och vem som behöver ta ansvaret och börja, se figur 1 och figur 2.

Leverantörer	Entreprenörer	Beställare	Bransch-organisationer
<ul style="list-style-type: none"> Kommunicera värdet av lösningar 	<ul style="list-style-type: none"> Fokus på att öka effektiviteten Erbjuda planerings-tjänster Ökad kundorientering 	<ul style="list-style-type: none"> Samarbeten i nätverket Ökad kunskap om andra aktörers erbjudanden och villkor Skapa incitaement Längre kontrakt Leverantörsutveckling 	<ul style="list-style-type: none"> Öka kommunikationen mellan köpare och säljare Bidra till kunskapsöverföring mellan aktörer

Figur 2: Hur kan olika aktörer öka efterfrågan på fossilfri bygglogistik (Anna Fredriksson, Maria Hüge-Brodin och Linea Kjellsdotter Ivert, 2023)

För att nå ut med den kunskap som vi har genererat och öka vår förståelse arbetar vi aktivt med närvaro på olika arenor:

- Tillsammans med olika branschaktörer såsom byggföretagen och transportföretagen organisera informationsträffar samt presentera på olika mässor organiserade av dessa (Byggdagarna, Transportföretagen).
- Genom deltagande i olika regionala och nationella nätverk såsom ÖBKN och Fossilfritt Sverige
- Genom piloter hos företag (deltagare i projektet) visa på hur man kan öka effektiviteten och därmed produktiviteten genom att öka förståelsen hos anställda och underleverantörer för bra logistik.
- Genom debattartiklar i olika tidskrifter och tidningsintervjuer i såsom Dagens Samhälle och Supply Chain Effect
- Genom deltagande på akademiska konferenser såsom NOFOMA och APMS
- Genom deltagande på Transportforum och Nationella Transportkonferensen

Referenser

Abrahamsson, M., Fredriksson, A., Hüge-Brodin, M., Kjellsdotter, L. och Lindahl, P. (2023) *Hur kan vi skapa en marknad för elektriska godstransporter*, Supply Chain Effect 2023:1

Fredriksson, A., Hüge-Brodin, M. och Kjellsdotter, L. (2023) *Value creation through efficiency and sustainability in construction logistics*, Proceedings of NOFOMA Helsinki (2023)